

Tromsø kommune
Postboks 6900
9299 TROMSØ

ÁŠŠI/SAK
23/2309 - 4

MIN ČUJ./VÁR REF.
23/17267

DIN ČUJ./DERES REF.
BYGG-22/00400

BEAIVI/DATO
18.04.2023

Uttalelse vedørende etablering av skianlegget «Arctic Center», Rávdnjevággi/Finnheia, Romssa suohkan/Tromsø kommune

Vi viser til deres brev av 22.03.2023.

Samiske kulturminner i forhold til planområdet

Planområdet ble befart i 2018 i henhold til § 9 i kulturminneloven. Under befaringen ble det registrert 46 automatisk fredete samiske kulturminner.

Det er ett automatisk fredet kulturminne i nærheten av det omsøkte tiltaket. Kulturminnet er et árran/ildsted med Askeladden ID 241037-0. Kulturminnet er 14C-datert til tidsrommet 1706 - 1915AD. Det tilhører derfor med stor sannsynlighet den reindriftssamiske bruken av området før tvangsflyttingen i 1923. *Alle samiske kulturminner fra år 1917 eller eldre er automatisk fredet, slik det følger av kml. § 4 annet ledd.*

Kulturminnet må sees i sammenheng med reindriftsbosettingen på Rávdnjevággi/Finnheia. Rávdnjevággi/Finnheia er en kulturminnelokalitet av nasjonal betydning. Det er en svært intakt reindriftsboplass, som i tillegg til å vise samisk kultur og levesett, er en viktig del av den samiske historien, og historien mellom nasjonalstatene (for mer se brev av 29.08.19 hvor Sametinget varsler innsigelse mot detaljreguleringsplan).

ID 241037 ligger mellom planområdet og vannledningen det søkes dispensasjon til, og vil dermed sies å være i influensområdet til tiltaket (se vedlegg 1). Sametinget mener at det er stor sannsynlighet for at ID 241037 kan bli skadet av det planlagte tiltaket, eller skadet av den økte aktiviteten tiltaket fører med seg:

Det er ikke tillatt å skade eller skjemme fredet kulturminne, eller sikringssonen på 5 meter rundt kulturminnet, jf. kml. §§ 3 og 6.

Det omsøkte tiltak vil etter Sametingets vurdering være i konflikt med automatisk freda kulturminne og slik i strid med kml. § 3.

Sametinget gjør oppmerksom på at det må søkes om særskilt tillatelse til inngrep i automatisk fredete kulturminner, jf. kml. § 8 første ledd. *Alle som ønsker å gjennomføre et tiltak som kan virke inn på et automatisk fredet kulturminne som nevnt i kulturminneloven § 3 første ledd, må søke Sametinget om dispensasjon fra kulturminneloven.*

For mer informasjon om dispensasjon etter kulturminneloven:

<https://sametinget.no/kulturminne-og-bygningsvern/dispensasjon-etter-kulturminneloven/>

Sametingets vurdering av område 1,2 og 3.

Sametinget har ingen merknader til planområde merket 1 og 2.

For område 3 viser vi til departementets behandling av reguleringsplan og innsigelse av 06.10.21, hvor det påpekes at terrenginngrep skal være skånsomt:

Etablering av skitrekk T2 med tilhørende driftsveg kan tenkes å gi noe økt ferdsel inn mot sommerboplassen, både sommer og vinter. Under befaringen ble det blant annet observert bålrester i området. Departementet vurderer at uønsket økt ferdsel kan motvirkes med informasjon. Sammenholdt med at brukere av alpinanlegget ledes vekk fra sommer-boplassen, og at det allerede er skiløyper og stier i området, vurderer departementet at forholdet til ferdsel og fare for skade kan håndteres med god veiledning og oppfølging.

Sametinget har også innsigelse til forslag til driftsveg under skitrekket. *Det er gitt bestemmelser i planen som skal sikre at terrenginngrepene begrenses til et minimum. Departementet legger til grunn at opparbeidelse av driftsveien gjøres mest mulig skånsomt, i tråd med planbestemmelsene, og at vegen kun skal legge til rette for tilsyn og vedlikehold av anlegget. Departementet legger videre til grunn at rigg- og anleggsområdet plasseres slik at det gir minst mulig skade, og at det ikke anlegges mellom sommerboplassen og tiltaksområdet.*

Planforslaget og reindrift

Planforslaget kan være i konflikt med reindriftsloven § 22. *Flyttleier.*

Reindriftsutøvere har adgang til fritt og uhindret å drive og forflytte rein i de deler av reinbeiteområdet hvor reinen lovlig kan ferdes og adgang til flytting med rein etter tradisjonelle flyttleier. Med til flyttlei regnes også faste inn- og avlastningsplasser for transport av reinen.

Reindriftens flyttleier må ikke stenges, men Kongen kan samtykke i omlegging av flyttlei og i åpning av nye flyttleier når berettigede interesser gir grunn til det.

Vi viser i denne sammenheng også til endringen i Sameloven kap. 4, som trådte i kraft 1. juli 2021. Vi minner om at kommunen har konsultasjonsplikt overfor representanter for berørte samiske interesser (§ 4-4). For mer informasjon om konsultasjoner viser vi til Sameloven. Kommunal- og moderniseringsdepartementet har i den forbindelse utarbeidet en veileder: «Veileder for kommuner og fylkeskommuner om konsultasjoner med samiske interesser»:

<https://www.regjeringen.no/no/tema/urfolk-og-minoriteter/samepolitikk/midtspalte/konsultasjonspliktisamiske-saker/id86931/>

Sametinget har også noe informasjon om konsultasjoner i planveilederen:

<https://sametinget.no/areal-klima-og-miljo/sametingets-planveileder/>

På bakgrunn av dette ber vi om at berørte samiske interesser i området, herunder berørt reinbeitedistrikt, blir forespurt om dem ønsker konsultasjoner om dispensasjonssøknaden.

Vi gjør til sist oppmerksom på at denne uttalelsen bare gjelder Sametinget, og viser til egen uttalelse fra Troms og Finnmark fylkeskommune.

Dearvvuodaiguin/Med hilsen

Andreas Stångberg
juogushoavda / seksjonssjef

Ole Mattis Siri
Vuosttaškonsuleanta/ Førstekonsulent

Dát reive lea elektrovnnalaččat dohkkehuvvon ja sáddejuvvo vuolláicállaga haga./

Dette dokumentet er elektronisk godkjent og sendes uten signatur.

Reivve vuostáiváldi / Hovedmottaker:

Tromsø kommune	Postboks 6900	9299	TROMSØ
----------------	---------------	------	--------

Kopijja / Kopi til:

Troms og Finnmark fylkeskommune	Postboks 701	9007	TROMSØ
------------------------------------	--------------	------	--------

Mielddus / Vedlegg:

Vedlegg 1 Askeladden ID 241037